

**ΕΙΣΑΓΩΓΙΚΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΤΟΥ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟΥ ΚΑΙ ΤΕΚΝΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ
ΠΟΥ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝ ΣΤΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΟ
ΤΡΙΤΗ 8 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2020 - ΕΞΕΤΑΖΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ:
ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΠΡΟΣΑΝΑΤΟΛΙΣΜΟΥ
ΣΥΝΟΛΟ ΣΕΛΙΔΩΝ: ΕΞΙ (6)**

A. ΔΙΔΑΓΜΕΝΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

Αριστοτέλης, Ηθικά Νικομάχεια Β1,7-8, Β3, 1-2

Οὕτω δὴ καὶ ἐπὶ τῶν ἀρετῶν ἔχει· πράττοντες γὰρ τὰ ἐν τοῖς συναλλάγμασι τοῖς πρὸς τοὺς ἀνθρώπους γινόμεθα οἷ μὲν δίκαιοι οἷ δὲ ἄδικοι, πράττοντες δὲ τὰ ἐν τοῖς δεινοῖς καὶ ἐθιζόμενοι φοβεῖσθαι ἢ θαρρεῖν οἷ μὲν ἀνδρεῖοι οἷ δὲ δειλοί. Ὅμοίως δὲ καὶ τὰ περὶ τὰς ἐπιθυμίας ἔχει καὶ τὰ περὶ τὰς ὀργάς· οἷ μὲν γὰρ σώφρονες καὶ πρᾶοι γίνονται, οἷ δ' ἀκόλαστοι καὶ ὀργίλοι, οἷ μὲν ἐκ τοῦ οὕτως ἐν αὐτοῖς ἀναστρέφεσθαι, οἷ δὲ ἐκ τοῦ οὕτως. Καὶ ἐνὶ δὴ λόγῳ ἐκ τῶν ὁμοίων ἐνεργειῶν αἱ ἕξεις γίνονται. Διὸ δεῖ τὰς ἐνεργείας ποιᾶς ἀποδιδόναι· κατὰ γὰρ τὰς τούτων διαφορὰς ἀκολουθοῦσιν αἱ ἕξεις. Οὐ μικρὸν οὖν διαφέρει τὸ οὕτως ἢ οὕτως εὐθὺς ἐκ νέων ἐθίζεσθαι, ἀλλὰ πάμπλου, μᾶλλον δὲ τὸ πᾶν.

Σημεῖον δὲ δεῖ ποιεῖσθαι τῶν ἕξεων τὴν ἐπιγινομένην ἡδονὴν ἢ λύπην τοῖς ἔργοις· ὁ μὲν γὰρ ἀπεχόμενος τῶν σωματικῶν ἡδονῶν καὶ αὐτῷ τούτῳ χαίρων σώφρων, ὁ δ' ἀχθόμενος ἀκόλαστος, καὶ ὁ μὲν ὑπομένων τὰ δεινὰ καὶ χαίρων ἢ μὴ λυπούμενός γε ἀνδρεῖος, ὁ δὲ λυπούμενος δειλός. Περὶ ἡδονὰς γὰρ καὶ λύπας ἐστὶν ἡ ἠθικὴ ἀρετὴ· διὰ μὲν γὰρ τὴν ἡδονὴν τὰ φαῦλα πράττομεν, διὰ δὲ τὴν λύπην τῶν καλῶν ἀπεχόμεθα. Διὸ δεῖ ἠχθαί πως εὐθὺς ἐκ νέων, ὡς ὁ Πλάτων φησὶν, ὥστε χαίρειν τε καὶ λυπεῖσθαι οἷς δεῖ· ἢ γὰρ ὀρθὴ παιδεία αὕτη ἐστίν.

ΠΑΛΑΙΟΑΡΧΗ 2ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

A1. α. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον αριθμό που αντιστοιχεί σε κάθε μία από τις παρακάτω περιόδους λόγου και δίπλα σε αυτόν τη λέξη «**Σωστό**», αν είναι σωστή, ή τη λέξη «**Λάθος**», αν είναι λανθασμένη, με βάση το αρχαίο κείμενο:

1. Η επανάληψη όμοιων ενεργειών δεν διαμορφώνει τα μόνιμα στοιχεία του χαρακτήρα.
2. Η υιοθέτηση συνηθειών από μικρή ηλικία είναι μείζονος σημασίας.
3. Όποιος μένει μακριά από τις σωματικές ηδονές είναι χαρούμενος.
4. Ο Πλάτων επισημαίνει την αξία της παιδείας από μικρή ηλικία.
5. Οι φράσεις «αὐτῷ τούτῳ χαίρων» και «διὰ μὲν γὰρ τὴν ἡδονὴν» αναφέρονται στο ίδιο είδος της ηδονής.
6. «οἷ μὲν ἐκ τοῦ οὕτως ἐν αὐτοῖς ἀναστρέφεσθαι, οἷ δὲ ἐκ τοῦ οὕτως»: η σημασία του «οὕτως» στη δεύτερη περίπτωση είναι αντίθετη σε σχέση με την πρώτη. (μονάδες 6)

β. Να εντοπίσετε επιγραμματικά τα αντιθετικά ζεύγη των ἔξεων στο αρχαίο κείμενο. (μονάδες 4)

Μονάδες 10

B1. «Οὕτω δὴ... ὀργάς»: ο Αριστοτέλης στο συγκεκριμένο απόσπασμα αποδίδει την κοινωνική και πολιτική διάσταση της αρετής. Να τεκμηριώσετε αυτή την άποψη.

Μονάδες 10

B2. «Περὶ ἡδονᾶς . . . τῶν καλῶν ἀπεχόμεθα». Να σχολιάσετε τη φράση.

Μονάδες 10

ΠΑΛΑΙΟΑΡΧΗ 3ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

B3. Να γράψετε στο τετράδιό σας καθεμία από τις προτάσεις της στήλης Α, συμπληρωμένη με την ορθή επιλογή από τη στήλη Β:

Στήλη Α	Στήλη Β
1. Η σωκρατική αμφισβήτηση υπήρξε	δημιουργική.
	πηγή άρνησης.
	αθεϊστική.
2. Ο Σωκράτης καταδικάστηκε επειδή	παραβίασε το ιερό βιβλίο.
	ειρωνεύτηκε τους δικαστές.
	θεωρήθηκε υπεύθυνος για την πολιτική συμπεριφορά των μαθητών του.
3. Το πρώτο θέμα συζήτησης μεταξύ Σωκράτη και Πρωταγόρα είναι	η φύση της αρετής.
	η διδασκαλία της αρετής.
	η απόκτηση της αρετής.
4. Στη δικαιοσύνη εμπεριέχονται	σοφία - ανδρεία - σωφροσύνη.
	ανδρεία - εντιμότητα - σοφία.
	σωφροσύνη - ευθύτητα - επιτηδειότητα.
5. Ο Αριστοτέλης πρόβαλε τον όρο	ευτυχία.
	ευβουλία.
	ευδαιμονία.

Μονάδες 10

B4. α. Για καθεμία από τις λέξεις «συναλλάγμασι» και «Σημείον» να γράψετε μία φράση στα νέα ελληνικά, όπου η ίδια λέξη χρησιμοποιείται με διαφορετική σημασία από αυτήν που έχει στο αρχαίο κείμενο.

Μονάδες 10

B5.**ΠΑΡΑΛΛΗΛΟ ΚΕΙΜΕΝΟ****Πλάτων, Πρωταγόρας 324D-326E (απόσπασμα)**

«Στην πραγματικότητα, αρχίζουν από την παιδική ηλικία να διδάσκουν και να νουθετούν, συνεχίζοντας για όλη τη ζωή. Αμέσως μόλις αρχίσει να καταλαβαίνει ένα παιδί τι του λένε, και η παραμάνα του και η μητέρα του και ο παιδαγωγός του και ο ίδιος ο πατέρας του αγωνίζονται γι' αυτό το πράγμα, για το πώς δηλαδή θα βελτιωθεί το αγόρι, διδάσκοντάς το για κάθε του πράξη και για κάθε του λόγο και εξηγώντας του ότι αυτό είναι δίκαιο και το άλλο άδικο, και ότι αυτό είναι καλό και το άλλο αισχρό, και αυτό όσιο και εκείνο ανόσιο, και ότι αυτά πρέπει να τα κάνεις και αυτά να μην τα κάνεις. Κι όταν ακούει με τη θέλησή του, πάει καλά. Εάν όμως δεν υπακούει, τότε, με τις απειλές και τα χτυπήματα το «ισιώνουν», σαν ένα δέντρο που λυγίζει και γέρνει. Κι ύστερα, όταν το στέλνουν στους δασκάλους, δίνουν εντολή να επιμεληθεί ο δάσκαλος περισσότερο την *εὐκοσμία* των παιδιών, παρά τα γράμματα και τη μουσική. Και οι δάσκαλοι άλλωστε γι' αυτό φροντίζουν κυρίως.»

Αφού μελετήσετε το μεταφρασμένο απόσπασμα από τον *Πρωταγόρα* του Πλάτωνα και το απόσπασμα από το πρωτότυπο που σας δόθηκε «περί ἡδονᾶς... αὕτη ἐστίν», να παρουσιάσετε την κυριότερη ομοιότητά τους.

Μονάδες 10**Γ. ΑΔΙΔΑΚΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ****Πλάτων, Επιστολή Η, 354a-d, (OXFORD CLASSICAL TEXTS)**

Στο κείμενο που ακολουθεί γίνεται σύγκριση της τυραννίδας με τη βασιλεία.

Καὶ νῦν δὲ ὁ γ' ἐμὸς λόγος ἂν εἴη σύμβουλος τυράννων παντὶ φεύγειν μὲν τοῦνομά τε καὶ τοῦργον τοῦτο, εἰς βασιλείαν δέ, εἰ

ΠΑΛΑΙΟΑΡΧΗ 5ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

δυνατὸν εἶη, μεταβαλεῖν. δυνατὸν δε, ὡς ἔδειξεν ἔργῳ σοφὸς ἀνὴρ καὶ ἀγαθὸς Λυκοῦργος, ὃς ἰδὼν τὸ τῶν οἰκείων γένος ἐν Ἄργει καὶ Μεσσήνῃ ἐκ βασιλέων εἰς τυράννων δύναμιν ἀφικομένους καὶ διαφθείραντας ἑαυτοὺς τε καὶ τὴν πόλιν ἑκατέρους ἑκατέραν¹, δείσας περὶ τῆς αὐτοῦ πόλεως ἅμα καὶ γένους, φάρμακον ἐπήνεγκεν² τὴν τῶν γερόντων ἀρχὴν καὶ τὸν τῶν ἐφόρων δεσμὸν τῆς βασιλικῆς ἀρχῆς σωτήριον, ὥστε γενεὰς τοσαύτας ἤδη μετ' εὐκλείας³ σῶζεσθαι, νόμος ἐπειδὴ κύριος ἐγένετο βασιλεὺς τῶν ἀνθρώπων, ἀλλ' οὐκ ἄνθρωποι τύραννοι νόμων. ὃ δὴ καὶ νῦν οὐμὸς λόγος πᾶσιν παρακελεύεται, τοῖς μὲν τυραννίδος ἐφιεμένοις⁴ ἀποτρέπεσθαι καὶ φεύγειν φυγῇ ἀπλήστως πεινῶντων εὐδαιμόνισμα ἀνθρώπων καὶ ἀνοήτων, εἰς βασιλέως δ' εἶδος πειρᾶσθαι μεταβάλλειν καὶ δουλεῦσαι νόμοις βασιλικοῖς, τὰς μεγίστας τιμὰς κεκτημένους παρ' ἐκόντων τε ἀνθρώπων καὶ τῶν νόμων.

Λεξιλόγιο

¹ ἑκατέραν = καθεμιά από τις δυο πλευρές

² ἐπήνεγκεν = εισήγαγε

³ μετ' εὐκλείας = με καλή φήμη

⁴ ἐφιέμαι = επιθυμώ

Γ1. Να γράψετε στο τετράδιό σας τη μετάφραση του παρακάτω αποσπάσματος: «ὡς ἔδειξεν . . . τῶν γερόντων ἀρχὴν».

Μονάδες 10

Γ2. Με ποιο παράδειγμα ο Πλάτωνας τεκμηριώνει την προτίμησή του υπέρ της βασιλείας;

Μονάδες 10

Γ3. α. Να δώσετε τις παρακάτω λέξεις στον άλλον αριθμό:

ἔργῳ, ἀνὴρ, τοσαύτας, βασιλεὺς, φυγῇ

(μονάδες 5)

β. Να γράψετε στο τετράδιό σας τον τύπο που ζητείται για καθεμιά από τις παρακάτω λέξεις:

εἶη : το γ'ενικό πρόσωπο οριστικής ενεστώτα

μεταβαλεῖν : το απαρέμφατο ενεστώτα στην ίδια

ΤΕΛΟΣ 5ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ

ΠΑΛΑΙΟΑΡΧΗ 6ΗΣ ΣΕΛΙΔΑΣ - ΠΑΛΑΙΟ ΣΥΣΤΗΜΑ

φωνή.

- ἔδειξεν** : το β' ενικό πρόσωπο της ευκτικής στον ίδιο χρόνο και φωνή
- ἔγένετο** : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής, στον ίδιο χρόνο και φωνή
- ἀποτρέπεσθαι** : το γ' πληθυντικό πρόσωπο της οριστικής, στον ίδιο χρόνο και φωνή

(μονάδες 5)

Μονάδες 10

Γ4.α. Να χαρακτηρίσετε συντακτικά τους όρους: «τυράννω», «ἔργω», «δείσας», «τῶν γερόντων», «μεταβάλλειν».

(μονάδες 5)

β. Να εντοπίσετε τη συμπερασματική πρόταση του κειμένου.

(μονάδες 5)

Μονάδες 10**ΟΔΗΓΙΕΣ (για τους εξεταζομένους)**

- 1.** Στο εξώφυλλο να γράψετε το εξεταζόμενο μάθημα. Στο εσώφυλλο πάνω-πάνω να συμπληρώσετε τα ατομικά σας στοιχεία. Στην αρχή των απαντήσεών σας να γράψετε πάνω-πάνω την ημερομηνία και το εξεταζόμενο μάθημα. **Να μην αντιγράψετε** τα θέματα στο τετράδιο και **να μη γράψετε** πουθενά στις απαντήσεις σας το όνομά σας.
- 2.** Να γράψετε το ονοματεπώνυμό σας στο πάνω μέρος των φωτοαντιγράφων αμέσως μόλις σας παραδοθούν. **Τυχόν σημειώσεις σας πάνω στα θέματα δεν θα βαθμολογηθούν σε καμία περίπτωση.** Κατά την αποχώρησή σας, να παραδώσετε μαζί με το τετράδιο και τα φωτοαντίγραφα.
- 3.** Να απαντήσετε **στο τετράδιό σας** σε όλα τα θέματα **μόνο** με μπλε ή **μόνο** με μαύρο στυλό με μελάνι που δεν σβήνει.
- 4.** Κάθε απάντηση τεκμηριωμένη είναι αποδεκτή.
- 5.** Διάρκεια εξέτασης: τρεις (3) ώρες μετά τη διανομή των φωτοαντιγράφων.
- 6.** Χρόνος δυνατής αποχώρησης: 17.00.

**ΣΑΣ ΕΥΧΟΜΑΣΤΕ ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ.
ΤΕΛΟΣ ΜΗΝΥΜΑΤΟΣ**

ΤΕΛΟΣ 6ΗΣ ΑΠΟ 6 ΣΕΛΙΔΕΣ